

POSELSTVÍ SKRYTÉ V SYMBOLECH

Co obsahují znaky biodiverzitních organizací

Znaky nevládních organizací, které se věnují uchování starých a krajových odrůd, často zachycují symbolicky v obrazové zkratce jejich poslání. Kulturní dědictví, rodinné stříbro, jež původní odrůdy představují, je zde v obraze předáváno dále. Tak jako kdysi přecházelo z generace na generaci v daném místě, je dnes předáváno i na nepřibuzenském, obecném a nadregionálním základě. Proto se zde mnohdy objevuje rozevřená lidská ruka, rostlinná semena nebo rostliny. Symboliku lidských rukou, ba i přímo rozséváče, nalezneme také u značek komerčních osivařských firem.

Podívejme se na některá, spíše namát-kou vybraná, loga blíže a zkusme poodkrýt jejich možné poselství, jež v sobě nesou.

Semeno jako symbol času

Symbol semene jako odkazu předáváného od jednoho člověka ke druhému vidíme ve znaku americké organizace Seed Savers Exchange. V jeho starší verzi spatříme semena padající ze spojených lidských rukou nahoře do menších rozevřených rukou pod nimi. Horní ruce jsou větší než dolní, což navozuje myšlenku dospělý – dítě. Tak jako dospělí předávají dětem své životní zkušenosti, tak jim odevzdávají i hmotný odkaz, zde soustředěný, zhuštěný do podoby semínek. Víme, že i z malého semínka vyrostne velká rostlina. Stačí si připomenout třeba biblické podobství o hořčičném zru, nebo – z našich zahrádek – si uvědomit, kolik plochy umí porůst jedna jediná plazivá dyně.

Spojené ruce představují jakési přesýpací hodiny ukazující pomyslný nekonečný tok času. Zde zastupovaný předávanými semeny sypajícími se z „nádoby“ jedné dlaně do druhé. Osiva jsou odkazem minulosti, z něhož se budou rodit nové potraviny, nové bytí člověka. Asi není náhodou, že u této americké organizace jde na kresbě dobře rozeznat typické kulturní plodiny Nového světa. Jsou tak vidět semena kukuřice, fazolí, dyní či slunečnice. Tyto druhy, ačkoliv původně byly spojeny „jen“ se zemědělstvím původních indiánských kultur Ameriky, se dnes rozšířily do téměř celého světa. Možná jen pro svou drobnost nejsou na obrázku patrná malinká semínka rajčete a papriky, novosvětských plodových zelenin, které si podrobily regály se zeleninou v našich supermarketech.

*

V nové verzi Seed Savers Exchange je dvojice rukou nahrazena vždy rukou jedinou – stejné velikosti – a předávání osiva zůstává zachováno.

Člověk a rostlina mezi nebem a zemí

V logu jiné americké organizace – Native Seeds Search – zase ve zhuštělé zkratce vidíme shrnuto celé pěstelské úsilí lidstva. Člověk vkládající zmo do půdy, počínající rostlina a již vyvinutá, velká a kvetoucí rostlina. Pevné spojení plodiny se zemí je vidět při pohledu na její rozvětvené kořeny. Člověk sejíci semeno, je zobrazen na kolenu (trochu připomíná zvíře – čtvernožce). Nad jeho hlavou je slunce, které dává semeni a životu ze země vzejít a růst, „tahá“ rostliny nahoru a celý svět uzavírá...

Do třetice: u staršího znaku Abundant Life Seed Foundation je obraz, kde z lidské ruky vyletují různá lehká semínka rozfoukávána větrem či spíše lidským dechem a putují dále do světa. Jde, až na fazoli ležící v ruce, o semena opatřená létační výbavou, rozšiřující se větrem. Jejich zástupcem z kulturních rostlin jsou např. semena kozí brady fialové, která připomínají zvětšená semena pampelišky s jejich padáčky. Semena kozí brady, pokud je nestihneme zavčas posbírat na zahrádce, další rok či roky vyraží z různých míst na záhonech.

Roubovaný strom i obilný klas

Abychom nezůstali jen za „velkou louží“, podívejme se do bližších končin.

Znak švýcarského sdružení Pro specie rara (dřívější podoba) nám připomene, že kulturní rostliny se množí nejen semeny. Zde stojí muž u naroubovaného stromu, z něhož vyraží bujné letorosty s listy, vedle je kravka s telátkem. Roubovaný strom je podle tloušťky kmene již mohutný, starobylý je ovázání roubovaného místa plátnem, oblečení postavy upomíná na helvétského národního hrdinu Viléma Tella. Spojení rostliny a zvířete napovídá, že tato švýcarská organizace se, kromě uchování starých a krajových odrůd rostlin, věnuje také chovu původních plemen hospodářských zvířat.

Starší znak Seed Savers Exchange, kde se symbolicky přesypávají semena ze spojených velkých rukou do malých.